

Η ΣΤΑΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΓ' (13^Η) ΚΑΤΗΧΗΣΗ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Πρωτοπρεσβυτέρου Ιωάννου Αγγελιδάκη

Επελέγη η ΙΓ' (13^η) Κατήχηση του αγίου Κυρίλλου Ιεροσολύμων, η οποία περιέχει στο εκτενές κείμενό της όλα τα σχετικά με τη Σταύρωση του Κυρίου γεγονότα, τόσο στην Παλαιά Διαθήκη, προφητείες και τύπους, όσο και στις περιγραφές από τους αυτόπτες και αυτήκοους μάρτυρες της Καινής Διαθήκης : Ευαγγέλια, Επιστολές, Πράξεις αλλά και μαρτυρίες ιστορικών προσώπων.

Όλα όσα αναφέρονται στον Χριστό και το πάθος Του, είναι γραμμένα από πριν στην Παλαιά Διαθήκη. Όλα έχουν καταγραφεί, όχι σε πέτρινες, αλλά σε προφητικές πλάκες, όλα είναι γραμμένα με σαφήνεια από το Άγιο Πνεύμα, ώστε όχι μόνο να μην αμφισβητείται το γεγονός της Σταυρώσεως του Χριστού αλλά και να διατρανώνεται από τις παραπάνω πηγές και να καταξιώνεται συνειδητά ο Σταυρός ως ελεύθερη έκφραση της αγάπης του Υιού του Θεού, που θυσιάζεται για τον άνθρωπο.

«Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς

αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. γ', 16).

Οι μαρτυρίες, που ακολουθούν στη συνέχεια, ερμηνεύοντας και σχολιάζοντας την ιγ' κατήχηση του Κυρίλλου Ιεροσολύμων, σκοπό έχουν να ενδυναμώσουν την πίστη μας ως γεγονότα που δεν επιδέχονται αμφισβήτηση. Η σταυρική θυσία του Χριστού αποτελεί το μεγαλύτερο κριτήριο καταξίωσης του ανθρώπου, Ἦλθε με την προαίρεσή Του στο πάθος, υπέμεινε τον Σταυρό, ο Ιησούς και υπέφερε αληθινά για χάρη όλων των ανθρώπων, γεμάτος χαρά για τη σωτηρία μας.

Ο Σταυρός του Κυρίου φωταγώγησε τους τυφλούς που ζούσαν στο σκοτάδι της άγνοιας και έλυσε όλους αυτούς, που κρατούσε δέσμιους η αμαρτία λυτρώνοντας όλο το πλήθος των ανθρώπων. Λοιπόν, ας μην ντρεπόμαστε για το Σταυρό του Σωτήρα, αλλά μάλλον να καυχόμαστε. Διότι το κήρυγμα για τον Σταυρό είναι σκάνδαλο μεν για τους Ιουδαίους και για τους εθνικούς ανοησία, για εμάς όμως σωτηρία. Και για εκείνους μεν που χάνονται είναι ανοησία, αλλά σ' εμάς που σωζόμαστε είναι δύναμη Θεού (Α' Κορ. α' 18).

Με την εκούσια σταυρική θυσία Του απάλλαξε τον άνθρωπο από την κυριαρχία του διαβόλου και την τυραννία της αμαρτίας του Αδάμ, θεραπεύοντας και ελευθερώνοντας την φύση μας, απαλλάσσοντάς την από την φθορά με την ανάστασή Του και μεταμορφώνοντάς την σε κατά χάριν αθάνατη και άφθαρτη. Ἐτσι μας δικαίωσε, μας αποκατέστησε στη δικαία θέση

για την οποία μας δημιούργησε δια της μετοχής μας στη δική Του θεωμένη ανθρώπινη φύση.

A. Καύχημα της Καθολικής Εκκλησίας είναι κάθε πράξη του Ιησού, όμως το πιο μεγάλο καύχημα απ' όλα είναι η Σταύρωσή Του.

Γνωρίζοντας αυτό ο Παύλος, λέει: «Σὲ μένα μὴ γένοιτο νὰ καυχῆθῶ γιὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ γιὰ τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Γαλ. στ' 14).

Διότι ήταν θαυμαστό το να δει στη Σιλωάμ το φως εκείνος που γεννήθηκε τυφλός (Ἰωαν. θ' 7): «Ἀλλὰ αὐτὸ τί εὐεργεσία ἔφερε στοὺς τυφλοὺς ὅλης τῆς οἰκουμένης;».

Μεγάλο και υπερφυσικό ήταν το γεγονός να αναστηθεί ο Λάζαρος μετά από τέσσερις ημέρες, αλλά τι αποτέλεσμα είχε για όσους ήταν νεκροί από τις αμαρτίες σ' όλη την οικουμένη;

Είναι θαυμαστό το να βγάλει τροφή από πέντε ψωμιά για πέντε χιλιάδες κόσμο (Ματθ. ιδ' 17-21): «Αὐτὸ τί ἀποτέλεσμα εἶχε γι' αὐτοὺς πὺν πεινοῦν ἀπὸ τὴν ἄγνοια σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη ;» (Αμώς η' 11)

Είναι θαυμαστό το να θεραπευτεί η άρρωστη, η δεμένη για δεκαοκτώ χρόνια από το σατανά: «Αὐτὸ τί ἀποτέλεσμα εἶχε γιὰ ὅλους ἐμᾶς πὺν μὲ τὰ σκοινιὰ τῶν ἀμαρτιῶν μας ἤμασταν σφιχτὰ δεμένοι ; » (Παροιμ. ε' 22)

Όμως ο Σταυρός του Κυρίου φωταγώγησε τους τυφλούς που ζούσαν στο σκοτάδι της άγνοιας έλυσε

όλους αυτούς που κρατούσε η αμαρτία και λύτρωσε όλο το πλήθος των ανθρώπων.

Β. Και μην απορήσεις εάν λυτρώθηκε ο κόσμος, γιατί ο Χριστός δεν ήταν μόνο άνθρωπος αλλά και ο μονακριβός Υιός του Θεού, εκείνος που θυσιάστηκε για όλους, δίνοντας τον εαυτό του ως αντίλυτρο (Α' Τιμ. β' 6).

Αλλά εάν με το παράπτωμα του ενός ανθρώπου, του Αδάμ, βασίλεψε ο θάνατος στον κόσμο, «πώς δεν θα βασιλέψει ή ζωή περισσότερο, με τη δικαιοσύνη του ενός ανθρώπου, του Χριστού ;» (Ρωμ. ε' 17).

Και εάν τότε οι πρωτόπλαστοι, επειδή έφαγαν από τον καρπό του δένδρου (= ξύλου), διώχτηκαν από τον παράδεισο, (Γεν. γ' 24) «μήπως τώρα για το ξύλο του σταυρού του Ίησού, όσοι πιστεύουν δεν θα μπούν εύκολότερα στον παράδεισο;».

Γ. Λοιπόν, ας μην ντρεπόμαστε για το σταυρό του Σωτήρα, αλλά μάλλον να καυχόμαστε. Διότι το κήρυγμα για τον Σταυρό είναι σκάνδαλο μεν για τους Ιουδαίους και για τους Εθνικούς ανοησία, για εμάς όμως σωτηρία. Και για εκείνους μεν που χάνονται είναι ανοησία, αλλά σ' εμάς που σωζόμαστε είναι δύναμη Θεού (Α' Κορ. α' 18).

Κατά την εποχή του Μωυσή, το πρόβατο, με το αίμα του, έδιωξε μακριά τον άγγελο που εξολόθρευε τους ανθρώπους. (Έξ. ιβ' 23) [το βράδυ της 1^{ης} Εξόδου]

«Τὸ πρόβατο τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός, ποὺ σηκώνει τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου, δὲν θὰ ἐλευθέρωνε πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες ; δὲν θὰ σώζει πολὺ περισσότερο τὸ αἷμα τοῦ μονάκριβου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ;» (Ἰωάν. α' 29).

Εάν κάποιος δεν πιστεύει στη δύναμη του Χριστού που σταυρώθηκε, ας παρατηρήσει τους δαίμονες. Πολλοί ήταν αυτοί που σταυρώθηκαν απ' ἄκρη σ' ἄκρη και κανέναν απ' αυτούς δεν φοβήθηκαν οι δαίμονες, γιατί πέθαναν για τις δικές τους αμαρτίες, ο Χριστός όμως για τις αμαρτίες ἄλλων, «διότι δὲν ἔκανε ἁμαρτία οὔτε βρέθηκε δόλος στὸ στόμα του» (Α' Πέτρο. β' 22).

Δεν είναι μόνο ο Πέτρος, που το λέει αυτό, αλλά και ο προφήτης Ησαΐας (Ἠσ. νγ' 9) και ο Πιλάτος, που καταδίκασε το Χριστό: «Καμιὰ αἰτία κατηγορίας δὲν βρίσκω σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο» (Λουκ. κγ' 14) και αφού τον παρέδωσε, για να τιμωρηθεί, ἔπλυνε τα χέρια του και εἶπε: «Εἶμαι καθαρὸς ἀπὸ τὸ αἷμα αὐτοῦ τοῦ δικαίου» (Ματθ. κζ' 24).

Υπάρχει και ἄλλος μάρτυρας της αναμαρτησίας του Ἰησοῦ, ο ληστής, που μπήκε πρώτος στον παράδεισο, επιτίμησε τον ἄλλο ληστή και του εἶπε: «Ἐμεῖς ἀπολαμβάνουμε ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα ποὺ πράξαμε, αὐτὸς ὅμως δὲν ἔκανε κανένα κακό» (Λουκ. κγ' 41).

Δ. Ο Ἰησοῦς υπέφερε αληθινά για χάρη ὅλων των ἀνθρώπων. Δεν είναι λοιπὸν φανταστικός ο Σταυρός,

γιατί τότε θα ήταν μυθική και η λύτρωση. Αυτό μαρτυρούν κι εκείνοι που έλεγαν:

«Θυμηθήκαμε ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος ἔλεγε ὅταν ζοῦσε, θὰ ἀναστηθῶ μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες» (Ματθ. κζ' 63).

Σταυρώθηκε πραγματικά και δεν το αρνούμαστε, και δεν ντρεπόμαστε, αλλά μάλλον καυχόμαστε, λέγοντας: «Και εάν τώρα το αρνηθώ με ελέγχει αυτός ο Γολγοθάς, κοντά στον οποίο τώρα όλοι βρισκόμαστε. Με ελέγχει το Ξύλο του Σταυρού που από εδώ διαδόθηκε σ' όλη την οικουμένη.

Ομολογώ τον Σταυρό, επειδή γνώρισα την Ανάσταση. Διότι εάν έμεινε σταυρωμένος, ίσως δεν θα ομολογούσα. Επειδή, όμως, τον Σταυρό ακολούθησε η Ανάσταση, δεν ντρέπομαι να το διηγούμαι».

Ε. Για όλους, λοιπόν, το ίδιο σταυρώθηκε ως άνθρωπος, όχι όμως για τις δικές Του αμαρτίες, πράξεις και επιθυμίες:

«Αὐτὸς δὲν ἔκανε ἁμαρτία, οὔτε βρέθηκε δόλος στὸ στόμα Του, ὅταν τὸν κοροΐδευαν δὲν ἀνταπέδιδε τὶς κοροϊδίες, ὅταν ὑπέφερε δὲν ἀπειλοῦσε» (Α' Πέτρ. β' 22-23).

Είναι αυτός που ήλθε στο πάθος όχι χωρίς να το θέλει, αλλά με τη θέλησή Του.

ΣΤ. Και θέλεις ακόμα να πειστείς, ότι ήλθε με τη δική Του θέληση στο πάθος ; Όλοι οι άλλοι, που αγνοούν το

πότε θα πεθάνουν, πεθαίνουν χωρίς την θέλησή τους, αυτός όμως έλεγε από πριν για το πάθος :

«Τώρα παραδίδεται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ νὰ σταυρωθεῖ» (Ματ. κστ', 2).

Κατάλαβες γιατί ο φιλόνητος δεν απέφυγε το θάνατο ; Για να μη χαθεί ὅλος ο κόσμος στις αμαρτίες. !

«Τώρα ἀνεβαίνουμε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ θὰ παραδοθεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ θὰ σταυρωθεῖ» (Ματ. η' 18 καὶ κ' 19).

Θέλεις να γνωρίσεις καλά ὅτι ο Σταυρός εἶναι ἡ δόξα του Ἰησοῦ ; Ἄκουσε τον ἴδιο να μιλά κι ὄχι ἐμένα.

Πρόδιδε ο Ἰούδας κι ἔδειχνε ἀχαριστία πρὸς τον οικοδεσπότη. Βγήκε πρόθυμα ἀπὸ το τραπέζι καὶ ἐνώ ἤπιε ἀπὸ το ποτήριο της εὐλογίας, ὅμως ἀντὶ γιὰ το ποτό της σωτηρίας ἤθελε να χυθεῖ το αἷμα του δικαίου.

«Αὐτὸς ποὺ ἔτρωγε τὸ ψωμί μου σήκωσε ἐναντίον μου τὴν φτέρνα του» (Ψαλ. μ' 10).

Πρόθυμα τα χέρια του δέχονταν τὴν εὐλογία καὶ πρόθυμα προετοίμαζε με προδοσία τον θάνατο γιὰ τα χρήματα. Καὶ ἐνώ ἄκουσε το «ἐσὺ τὸ εἶπες πὼς εἶσαι ὁ προδότης» (Ματ. κστ' 25) βγήκε ἔξω, γιὰ να τον προδώσει.

Μετά ἔλεγε ο Ἰησοῦς:

«Ἐφθασε ἡ ὥρα γιὰ νὰ δοξαστεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰωάν. ιβ' 23).

Βλέπεις πως σαν δική Του δόξα αναγνωρίζει το Σταυρό; Και ο Ιωάννης θα πει: «Τώρα δοξάστηκε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰωάν. ιγ' 31). Αυτό δεν σημαίνει ότι πριν δεν είχε δόξα, καθώς ήταν προαιώνια δοξασμένος. Αλλά δοξαζόταν πάντοτε ως Θεός, τώρα όμως δοξαζόταν ως άνθρωπος πού φόρεσε το στεφάνι της υπομονής.

Τα πάντα έγιναν με τη θέλησή Του. Να, τι λέει ο ίδιος:

«Ἔχω ἐξουσία νὰ θυσιάσω τὴ ζωὴ μου καὶ ἐξουσία νὰ τὴν πάρω πάλι πίσω» (Ἰωάν. ι' 19). Ἦλθε, λοιπόν, με την προαίρεσή Του στο πάθος, γεμάτος χαρά για τη σωτηρία των ανθρώπων και υπέμεινε τον Σταυρό.

Z. Τα αντίθετα λένε οι Ιουδαίοι, αυτοί που είναι πάντοτε έτοιμοι για αντίρρηση και οκνηροί στο να πιστεύουν, ώστε γι' αυτό να λέει ο προφήτης Ησαΐας: «Κύριε, ποιός πίστεψε στὸ κήρυγμά μας;» (Ἡσ. νγ' 1) και να μας απαντάει σήμερα ο απόστολος Παύλος: «Θὰ δοῦν ἐκεῖνοι, στοὺς ὁποίους δὲν τὸν εἶχαν ἀναγγεῖλει καὶ θὰ ἐννοήσουν ἐκεῖνοι, πὸν δὲν εἶχαν ἀκούσει γι' αὐτόν. Καὶ αὐτοὶ πὸν μελετοῦν θὰ ἀθετήσουν αὐτὰ πὸν μελετοῦν» (Ῥωμ. ιε' 21 και Ἡσ. νβ' 15).

Επομένως ο Κύριος πάσχει; Είναι πιο ισχυρά τα ανθρώπινα χέρια από την εξουσία Του; Διάβασε τους Θρήνους, όπου ο Ιερεμίας θρηνούσε την τότε Ιερουσαλήμ, διότι τώρα κανένας δεν τη θρηνεύει, επειδή η μεν τότε σταύρωσε, η δε τώρα προσκυνάει το Χριστό. Θρη-

νώντας την, λοιπόν, λέει: «Μπροστά στα μάτια μας ο Κύριος και Χριστός συνελήφθη για τις αμαρτίες μας» (Θρην. δ' 20). Μαρτυρεί Χριστό και Κύριο, που συλλαμβάνεται από τους ανθρώπους. Και ποιό είναι το αποτέλεσμα; Πες μου, προφήτη; Κι εκείνος λέει: «Είπαμε πώς θα ζήσουμε στα έθνη, κάτω από την σκιά του» (Θρην. 4,20). Δηλαδή τα έθνη θα δεχτούν τη χάρη που θα τους δώσει τη ζωή κι όχι το Ισραήλ.

Η. Όλα, που μιλούν για το Χριστό και το πάθος Του, είναι γραμμένα από πριν στην Παλαιά Διαθήκη. Όλα έχουν καταγραφεί, όχι σε πέτρινες, όλα σε προφητικές πλάκες, αλλά είναι γραμμένα με σαφήνεια από το Άγιο Πνεύμα (Β. Κορ. γ' 3). Το Ευαγγέλιο μας μιλά για τον Ιούδα, για το ότι τρύπησαν τον Χριστό με λόγχη στα πλευρά (Ιωάν. ιθ'34), ότι σταυρώθηκε στον κήπο (Ιωάν. ιθ'41) και ότι “πουλήθηκε” για τριάντα αργύρια (Ζαχ. ια'12 & Ματθ. κστ'15). Ακόμη, ότι Τον πότισαν με ξύδι (Ματθ. ιθ'29-30), έβαλαν το σώμα Του πάνω σε πέτρα και λίθος τοποθετήθηκε πάνω στον τάφο (Ματθ. κζ'60).

Η. Άκουσες ότι σταυρώθηκε μαζί με ληστές (Ματθ.κζ' 38).

Άκουσες ότι ετάφη. Άκουσες ότι αναστήθηκε.

Δεν οφείλεις να δεις μήπως σε περιπαίζουμε όταν τα διδάσκουμε αυτά ;

«Διότι ο λόγος μας και τὸ κήρυγμά μας δὲν ἔγιναν μὲ πειστικὰ λόγια ἀνθρώπινης σοφίας» (Α'Κορ. β'4).

Αλλά κηρύττουμε τον Χριστό-εσταυρωμένο (Α' Κορ. 28), που κηρύχτηκε από πριν, από τους προφήτες. Αφού δεχτείς τις μαρτυρίες, σφράγισε καλά την καρδιά σου και παίρνοντας αφορμές από αυτές, που θα πούμε και στη συνέχεια, ερεύνησε τα υπόλοιπα τεκμήρια.

Θ. Ας αναζητήσουμε, λοιπόν, τις μαρτυρίες για το πάθος του Χριστού. Διότι συγκεντρωθήκαμε τώρα όχι για να κάνουμε θεωρητική εξήγηση των Γραφών, αλλά για να πιστοποιήσουμε εκείνα που έχουμε πιστέψει. Για τον ερχομό του Χριστού δέχτηκες πρώτα τις μαρτυρίες. Και ότι περπάτησε πάνω στη θάλασσα, -έχει γραφτεί «στή θάλασσα είναι ο δρόμος σου» (ψαλμ. οστ'20)- και για τις διάφορες θεραπείες (θαύματα) έλαβες μαρτυρίες άλλωστε. Αρχίζω, λοιπόν, από εκεί που άρχισε το πάθος. Ο Ιούδας ήταν προδότης και ήλθε και στάθηκε απέναντι στον Χριστό, λέγοντας λόγια ειρηνικά και κατασκευάζοντας έργα πολεμικά.

Λέει, λοιπόν, ο Ψαλμωδός :

«Οί φίλοι μου καί οί συγγενεῖς μου πλησίασαν μέχρι ἀπέναντί μου καί σταμάτησαν» (Ψαλμ. ρζ' 12), και συνεχίζει: «Τὰ λόγια τους εἶναι πιό ἀπαλὰ ἀπό τὸ λάδι, ὅμως στήν πραγματικότητα εἶναι βέλη» (Ψαλμ. νδ'22).

Και είπε ο Ιούδας: «Χαῖρε δάσκαλε» (Ματθ. κστ'49), και με αυτά τα λόγια κατέδωσε τον δάσκαλό του και δεν ντράπηκε για την υπενθύμιση που του έκανε ο Χριστός, «*Ἰούδα, με φίλημα παραδίδεις τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;*» (Λουκ. κβ'48). Είναι σαν να του έλεγε, θυμήσου, το

όνομά σου σημαίνει δοξολογία, σύνελθε, εξομολογήσου γρήγορα !

«Θεέ, ἄκουσε τὴ δοξολογία μου, διότι τὸ στόμα τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τὸ στόμα τοῦ δολίου ἄνοιξε ἐναντίον μου. Λάλησαν ἐναντίον μου μὲ δόλια γλῶσσα καὶ μὲ περικύκλωσαν μὲ λόγια μίσους» (Ψαλμ. ρη'1-3).

Ἀκουσε και για τα τριάντα αργύρια :

«Καὶ θὰ τοὺς πῶ, ἐὰν σᾶς φαίνεται καλό, δῶστε τὸν μισθό μου ἢ ἀρνηθεῖτε· καὶ ὄρισαν τὸν μισθό μου τριάντα ἀργυρὰ νομίσματα» (Ζαχ. ια'12). Ἄλλο μισθό μού χρωστάτε για τίς θεραπείες των τυφλῶν και χωλῶν, και ἄλλον παίρνω, ἀντί για ευχαριστία, ἀτιμία, και ἀντί για προσκύνηση βρισιά.

Βλέπεις πῶς προεῖδε ἡ Γραφή τα γεγονότα; Τί ακριβῆς προφητεία! Τί μεγάλη σοφία του Ἁγίου Πνεύματος, που δεν πλανάται. Διότι δεν εἶπε δέκα, οὔτε εἴκοσι, ἀλλὰ ακριβῶς ὅσα ἦταν, τριάντα!

Πες μας, προφήτη, πού πάει αυτό το τίμημα; Ἄραγε αὐτός που το παίρνει το κρατά ἢ το επιστρέφει; και μετά ἀπό την επιστροφή πού προχωρεῖ; Λέει, ο προφήτης: «Καὶ πῆρα τὰ τριάκοντα ἀργυρὰ νομίσματα καὶ τὰ ἔριξα στὸν οἶκο τοῦ Κυρίου, στὸ χωνευτήριο»

(Ζαχ. ια'13).

Σύγκρινε το Ευαγγέλιο με την προφητεία. Διότι λέει: «μετανόησε ὁ Ἰούδας καὶ πετώντας τὰ ἀργύρια στό ναό, ἀνεχώρησε».

ΙΑ. Τότε οι δήθεν ευλαβείς Ιουδαίοι, οι τότε αρχιερείς, όταν είδαν τον Ιούδα που μετανόησε λέγοντας: «*Ἀμάρτησα παραδίδοντας ἄθῳ αἷμα*», είπαν: «*Τί μᾶς νοιάζει; Εἶναι δικό σου θέμα*» (Ματθ. κζ'4).

Δεν είναι δική σας υπόθεση, που είσαστε σταυρωτές; Εσείς, που τον σκοτώσατε, δεν είναι δική σας υπόθεση. αλλά αυτού που πήρε τον μισθό του φόνου και τον επέστρεψε;

Μετά λένε στον εαυτό τους: «*Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὰ βάλουμε σὸ ταμεῖο τοῦ ναοῦ, διότι εἶναι τὸ ἀντίτιμο αἵματος*» (Ματθ. κζ'6).

Αν είναι μιαρός ο μισθός, είναι μιαρή και η πράξη. Εάν εκπληρώνεις νόμο δικαιοσύνης σταυρώνοντας τον Χριστό, γιατί δεν δέχεσαι τον μισθό;

ΙΒ. Ο ευαγγελιστής Λουκάς μας λέει για τον Ιησού ότι τον έβαλαν μέσα στην αυλή του αρχιερέα (Λουκ. κβ'54). Να τί έχει γραφτεί από πριν.

Λέει ο Ησαΐας: «*Ἀλίμονο στήν ψυχή τους, διότι σκέφτονται νὰ βγάλουν πονηρὴ ἀπόφαση ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ τους λέγοντας, ἅς δέσουμε τὸν δίκαιο, γιατί μᾶς εἶναι δυσκολομεταχειρίστος*» (Ἡσ. γ'9-10).

Ας δέσουμε τον δίκαιο! Δηλαδή, θα πει κάποιος, δεν θα μπορούσε να λύσει τον εαυτό Του, αυτός που έλυσε από τα δεσμά του θανάτου τον Λάζαρο μετά από τέσσερις ημέρες (Ἰωάν. ια'31), και έλυσε τον Πέτρο από τα σιδερένια δεσμά της φυλακής; (Πράξ. ιβ'7).

Έτοιμοι παρευρίσκονταν άγγελοι, λέγοντας: «Άς σπάσουμε τὰ δεσμά του» (Ψαλμ. β'3), αλλά τα ανέχονται, γιατί αυτό θέλει ο Δεσπότης να υπομείνει και οδηγήθηκε στους πρεσβυτέρους, για να κριθεί.

«Ο ἴδιος ὁ Κύριος θὰ ἔλθει σὲ κρίση μὲ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ μὲ τοὺς ἄρχοντές του» (Ἡσ. γ'14).

II. Ο Αρχιερέας, όταν ρώτησε τον Χριστό, άκουσε την αλήθεια για τους μαθητές και την διδασκαλία Του. «Εγὼ δημόσια μίλησα». Μόλις εἶπε αυτό, ένας από τους υπηρέτες έδωσε ράπισμα στον Ιησού (Ἰωάν. ιζ'19 κ.ε.). «Καὶ τὸ πρόσωπό Του ἔλαμψε ὅπως ὁ ἥλιος» (Ματθ. ιζ'2). Ανεχόταν να ραπίζεται από άνομα χέρια. Και άλλοι θα έλθουν να φτύσουν το πρόσωπο εκείνου, που με σάλιο θεράπευσε αυτόν που γεννήθηκε τυφλός. «Αὐτὰ ἀνταποδίδετε στὸν Κύριο; Αὐτὸς εἶναι λαὸς ἀνόητος καὶ ὄχι σοφός» (Δευτ. λβ'6). Και ο προφήτης Ησαΐας λέει με μεγάλο θαυμασμό: «Κύριε, ποιός πίστεψε στὸ κήρυγμά μας» (Ἡσ. νγ'1) και πάλι «Παρέδωσα τὴν πλάτη μου γιὰ μαστίγωμα» (Ἡσ. ν'6). Διότι ο Πιλάτος, αφού τον φραγγέλωσε (μαστίγωσε), τον παρέδωσε για να σταυρωθεί (Μαρκ. ιε'15).

«Καὶ τὰ σαγόνια μου γιὰ νὰ ραπιστοῦν, τὸ πρόσωπό μου δὲν τὸ ἔστρεψα ὅταν μὲ ἔφτυναν ντροπιάζοντάς με» (Ἡσ. ν'6).

Και δεν λέει μόνο αυτό αλλά και το εξής: Προβλέποντας ότι πρόκειται να με χτυπήσουν ούτε καν ἔγχειρα τὸ σαγόνι μου, γιὰ νὰ τὸ ἀποφύγω. Διότι πῶς θὰ ἐνδυνάμωνα τοὺς μαθητὲς στὸν θάνατο ὑπὲρ τῆς ἀλήθειας; Ἐὰν ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀγωνιοῦσα γι'αὐτό; «Ἐγὼ ἔλεγα· Ὅποιος ἀγαπᾷ τὴ ζωὴ του θὰ τὴν χάσει”» (Ἰωάν. ιβ'25).

Ἄν αγαπούσα τη ζωὴ μου, πως θα δίδασκα χωρίς να κάνω αυτό που διδάσκω; ὥστε οἱ ἄνθρωποι να μην ντρεπόμαστε μετὰ, ὅταν τέτοια υποφέρουμε για χάρη Του. Ἐάν, βέβαια, κανεὶς τα εξετάσει με ακρίβεια ὅλα αυτά, δεν θα μείνει καμιὰ ἀπὸ τις πράξεις του Χριστοῦ χωρίς μαρτυρία.

ΙΔ. Ἀφοῦ ἔδесαν τον Χριστό, τον ἔφεραν ἀπὸ τον Καϊάφα στον Πιλάτο. Μήπως κι αὐτό ἔχει καταγραφεί; Ἡ ἀπάντηση εἶναι, ναι! «Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔδесαν τὸν ἔφεραν δῶρο στὸν βασιλιὰ Ἰαρεῖμ» (Ὡσ.Ι,6 - Ματθ. κζ'2). Μα ο Πιλάτος, θα ἔλεγε κάποιος, δεν ἦταν βασιλιάς, πῶς λοιπόν, αφοῦ τον ἔδесαν, τον ἔφεραν δῶρο στον βασιλιά; Ο εὐαγγελιστὴς Λουκάς μας το διευκρινίζει: «Ἀκούγοντας ὁ Πιλάτος ὅτι ὁ Χριστὸς κατάγεται ἀπὸ τὴν Γαλιλαία, τὸν ἔστειλε στὸν Ἡρώδη. Ὁ Ἡρώδης ὁμως τότε ἦταν βασιλιάς καὶ παρευρισκόταν στὰ Ἱεροσόλυμα» (Λουκ. κγ'6-7).

Παρατήρησε την ακρίβεια του προφήτη. Διότι λέει ὅτι ἔστειλε Αὐτόν ὡς δῶρο, καθὼς ο Πιλάτος καὶ ο Ἡρώδης

είχαν γίνει φίλοι κατά την ημέρα αυτή, ενώ πρωτύτερα ήταν εχθροί. Έπρεπε, λοιπόν, αυτός που επρόκειτο να συμφιλιώσει τον ουρανό και τη γη, να συμφιλιώσει πρώτα αυτούς που Τον καταδίκασαν. «Καὶ ἐπειδὴ παρευρισκόταν αὐτὸς ποὺ συμφιλιώνει τὶς καρδιὲς τῶν ἀρχόντων τῆς γῆς» (Ίώβ. ιβ' 24).

ΙΕ. Ανεχόταν οι στρατιώτες να τον πηγαίνουν και να τον φέρνουν.

«Ὁ Πιλάτος καθόταν νὰ κρίνει· κι αὐτὸς, ποὺ κάθεται στὰ δεξιὰ τοῦ πατέρα, στεκόταν μπροστά του καὶ κρινόταν» (Ψαλμ. ρθ' 1).

Ο λαός, που ελευθερώθηκε από τη δουλεία της Αιγύπτου και άλλες πολλές φορές, φώναζε εναντίον Του: «Σήκωσέ τον, σήκωσέ τον καὶ σταύρωσέ τον» (Ίωάν. ιθ' 15).

Γιατί Ἰουδαῖοι μου; Αὐτόν που θεράπευσε τους τυφλούς και τους αρρώστους σας, που σας ευεργέτησε τόσο πολύ;

Γεμάτος έκπληξη για το μένος και την έχθρα των ανθρώπων αυτών ο προφήτης λέει: «Ἐναντίον τίνος ἀνοιξατε τὸ στόμα σας; Καὶ ἐναντίον τίνος βγάλατε κοροϊδευτικὰ τῇ γλῶσσοι σας;» (Ἡσ. νζ' 4)

ΙΣΤ. Όταν κρινόταν ο Χριστός, σιωπούσε, ώστε ο Πιλάτος να στεναχωριέται, «Δὲν ἀκοῦς γιὰ τί πράγμα αὐτοὶ σὲ κατηγοροῦν;» (Ματθ. κστ' 6). Όχι γιατί γνώριζε

αυτόν που έκρινε, αλλά γιατί φοβόταν το όνειρο της γυναίκας του. Και ο Ιησούς σιωπούσε.

Και ο Ψαλμωδός λέει:

«Καὶ ἔγινα σὰν τὸν κωφάλαλο ἄνθρωπο, ποὺ δὲν ἀκούει καὶ δὲν ἔχει λόγια στὸ στόμα του» και συνεχίζει *«ἐγὼ ὅμως δὲν ἄκουγα σὰν νὰ ἤμουν κουφὸς καὶ σὰν βουβὸς δὲν ἄνοιγα τὸ στόμα μου»* (Ψαλμ. λζ' 14-15).

ΙΖ. Αλλά οι στρατιώτες τον περικύκλωσαν και τον περιέπαιζαν και γίνεται παιχνίδι στα χέρια τους ο Κύριος. *«Μὲ εἶδαν καὶ κινουῦσαν τὰ κεφάλια τους»* (Ψαλμ. ρη' 25). Τον περιπαίζουν αλλά και τον προσκυνοῦν γελοιοποιώντας τον και εν τέλει τον σταυρώνουν, αφού πριν τον ντύσουν με πορφύρα και τοποθετήσουν στο κεφάλι του στεφάνι αγκάθινο (Ματθ. κζ'24). Κάθε βασιλιάς αναδεικνύεται στο αξίωμα αυτό από τους στρατιώτες. Αυτό λέει η Γραφή στο Ἄσμα Ἀσμάτων:

«Βγέστε νὰ δεῖτε, θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ, στὸν βασιλιὰ Σολομώντα, τὸ στεφάνι μὲ τὸ ὁποῖο τὸν στεφάνωσε ἡ μητέρα του» (Ἄσμ.γ' 11).

Και ήταν μυστήριο και το στεφάνι,διότι ήταν για την συγχώρεση των αμαρτιών και το τέλος της καταδικαστικής απόφασης.

ΙΗ. Πήρε καταδίκη ο Αδάμ: *«Νὰ εἶναι καταραμένη ἡ γῆ στὰ ἔργα σου»* (Γεν. γ'17), *«ἀγκάθια καὶ τριβόλια νὰ*

σου φυτρώνει» (Γεν. γ'18). Γι' αυτό ο Ιησούς δέχεται τα αγκάθια, για να διαλύσει την καταδίκη, και γι' αυτό θάπνουμε στη γη, ώστε η καταραμένη γη αντί για την κατάρα να δεχτεί ευλογίες.

Τον καιρό της αμαρτίας οι πρωτόπλαστοι ντύθηκαν με φύλλα συκιάς, γι' αυτό ο Χριστός, πριν από το πάθος του, κάνει τελευταίο θαύμα του την ξήρανση της συκιάς και καταριέται την συγκεκριμένη, «ποτέ κανένας από έσένα να μὴ φάει καρπὸ» (Μάρκ. ια'14). Ας λυθεί η καταδίκη. Ἦλθε σε εποχή κατά την οποία δεν υπήρχε καρπός.

ΙΘ. Θαύμασε την αλήθεια, που ενυπάρχει μέσα στους τύπους, καθώς αγγίξαμε τον Παράδεισο, από όπου έγινε η πτώση. Στον κήπο των ελαιών επιτελέστηκε η σωτηρία. Από το δένδρο - ξύλο άρχισε η αμαρτία και στο ξύλο του Σταυρού τελείωσε.

«Ἦταν δειλινὸ ὅταν περπατοῦσε ὁ Κύριος καὶ κρύφτηκαν οἱ πρωτόπλαστοι» (Γεν. γ' 8). Και το δειλινό εισάγεται από τον Κύριο στον Παράδεισο.

Δείξε μου μαρτυρία από προφήτη για το ξύλο του Σταυρού, διαφορετικά δεν πείθομαι. Άκουσε, λοιπόν, τον Ιερεμία και βεβαιώσου:

«Εγώ, σὰν ἄκακο ἄρνι πὸν ὀδηγεῖται γιὰ θυσία, δὲν γνώριζα ποῦ ὀδηγοῦμαι» (Ιερεμ. ια' 19). Διότι εκείνος που λέει, «γνωρίζετε ὅτι μετὰ ἀπὸ δύο ἡμέρες ἔρχεται τὸ

Πάσχα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται γιὰ νὰ σταυρωθεῖ» (Ματθ. ιστ' 2), μήπως δεν γνώριζε; Για ποιο ἀρνὶ γίνεται λόγος; Ο Ἰωάννης ο Βαπτιστῆς το ερμηνεύει, λέγοντας «Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ πὸν σηκώνει τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. α' 29). Ο προφήτης Ἰερεμίας αναφέρει, «Ἐναντίον μου ἔκαναν πονηρὰς σκέψεις, λέγοντας, ἔλατε νὰ βάλουμε ξύλο μέσα στὸ ψωμί του καὶ ἄς τὸν ἐξαφανίσουμε ἀπὸ τὴν χώρα τῶν ζωντανῶν» (Ἰερ. ια' 19 κ.ε.).

Αὐτὸς που γνωρίζει τις σκέψεις, μήπως δεν γνωρίζει το ἀποτέλεσμα; Ἄδικες σκέψεις ὅμως, ἡ ζωὴ δεν εξαφανίζεται. Για το γεγονὸς ὅτι ἦταν ἡ ζωὴ αὐτὴ που κρεμάστηκε στο ξύλο το Σταυροῦ, ο Μωυσῆς λέει, κλαίγοντας: «Καὶ θὰ εἶναι ἡ ζωὴ σου κρεμασμένη καὶ ἀσταθῆς, καὶ θὰ φοβᾶσαι μέρα καὶ νύχτα καὶ δὲν θὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι θὰ ζήσεις» (Δευτ. κη' 66).

Κ. Αὐτὸν τον τύπο πραγματοποιεῖ ο Μωυσῆς κρεμώντας στο σταυρὸ το χάλκινο φίδι, ὥστε ὅποιος δαγκώνεται ἀπὸ ζωντανὸ φίδι καὶ βλέπει το χάλκινο, νὰ δυναμώνει τὴν πίστη του καὶ νὰ σώζεται. Ο Υἱὸς το Θεοῦ, που σαρκώθηκε, κρεμασμένος στον Σταυρὸ δεν σώζει; Τὴν εποχὴ το Μωυσῆ το ξύλο γλύκανε το νερό (Ἐξ. ιε' 25) κι ἀπὸ το πλευρὸ το Ἰησοῦ το νερό ἔτρεξε ἐπάνω στο Τίμιο Ξύλο (Ἰωαν. ιθ' 34).

ΚΑ. Η αρχή των θαυμάτων την εποχή του Μωϋσή έγινε με αίμα και νερό όπως και το τελευταίο από όλα τα θαύματα του Ιησού έγινε με τον ίδιο τρόπο. Διότι σ' εκείνους που επιβουλεύτηκαν τη ζωή Του επέστη η καταδίκη από το αίμα του «τὸ αἷμα του νὰ πέσει ἐπάνω μας». Σε εσένα όμως, που τώρα πιστεύεις, η σωτηρία έρχεται μέσω του νερού του βαπτίσματος. Όπως αναφέρουν και τα Ευαγγέλια, η σωτηρία εκδηλώνεται με δύο τρόπους, με αυτή που δωρίζεται μέσω του βαπτίσματος στο νερό και με τη σωτηρία που χαρίζεται σε όσους βαπτίζονται στο δικό τους αίμα, όπως συνέβη με τους αγίους Μάρτυρες την εποχή των διωγμών, γι' αυτό και βγήκε από την πλευρά του Σωτήρα αίμα και νερό (Ίωάν. ιθ'34).

ΚΒ. Μη ντραπείς να ομολογήσεις τον Σταυρό! Οι άγγελοι καυχώνται με θάρρος, «Γνωρίζουμε ότι ζητᾶτε τὸν Χριστὸ πὸν σταυρώθηκε» (Ματθ. κη' 5). Γνωρίζουν αυτόν που θυσιάστηκε για τους ανθρώπους, είναι στεφάνι δόξας ο Σταυρός και όχι ατιμία!

ΚΓ. Ας ανατρέξουμε στην απόδειξη που παρουσίασαν οι προφήτες. Ο Κύριος σταυρώθηκε και πήρε πάνω του τις αμαρτίες των ανθρώπων. Βλέπεις τον Γολγοθά, τον τόπο της θυσίας Του; Φωνάζεις δυνατά, δοξολογείς, επειδή συμφωνείς και ευφραίνεσαι για τον Σταυρό του Κυρίου όντας σε καιρό ειρήνης, αλλά να διατηρείς την ίδια ακλόνητη πίστη και σε καιρό διωγμών. Ως Γολγοθάς ερμηνεύεται ο τόπος του κρανίου (Ίωάν. ιθ'17). Ποιοι είναι άραγε εκείνοι, που αναφέρουν προφητικά

αυτό το μέρος, όπου η αληθινή κεφαλή, ο Χριστός, υπέμεινε τον σταυρικό θάνατο; Ο απόστολος Παύλος λέει: «Ο Χριστός είναι ή εικόνα του άόρατου Θεού, και αυτός είναι ή κεφαλή του σώματος της Έκκλησίας» (Κολ. α'18), και πάλι «ό Χριστός είναι ή κεφαλή κάθε αρχής και εξουσίας» (Κολ. β'10). Είναι η κεφαλή που σταυρώθηκε και έχει για κεφαλή τον Θεό, και η κεφαλή του ανθρώπου είναι ο Χριστός (Α' Κορ. ια'3).

ΚΔ. Ο Χριστός σταυρώθηκε για εμάς και δικάστηκε μέσα στο κρύο και τη νύχτα, γι' αυτό και υπήρχε εκεί κοντά φωτιά αναμμένη (Ιωάν. ιη'18). Σταυρώθηκε την τρίτη ώρα – μετρώντας από την ανατολή του ηλίου (Μάρκ. ιε'25)- και από την έκτη ώρα μέχρι την ενάτη έγινε σκοτάδι (Ματθ. κζ'45), ενώ από την ενάτη έγινε πάλι φως. Μήπως κι αυτά δεν έχουν καταγραφεί; Λέει ο Ζαχαρίας: «Και θά συμβεί κατά την ημέρα εκείνη να μην υπάρχει φῶς και κρύο και πάγος θά υπάρχει μιὰ μέρα» (Ζαχ. ιδ' 6-7). «Και ή ημέρα εκείνη είναι γνωστή στον Κύριο» (Ζαχ. ιδ' 7). Αυτή η ημέρα ήταν η ημέρα της υπομονής του Κυρίου, την οποία και δημιούργησε (Ψαλμ. ριζ'24). «Και ή ημέρα εκείνη είναι γνωστή στον Κύριο, και δέν θά είναι μέρα οὔτε νύχτα» (Ζαχ. ιδ' 7).

Και δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ακριβώς ημέρα, διότι από την ανατολή μέχρι τη δύση δεν έλαμψε ομοίως ο ήλιος, αλλά αντιθέτως από την έκτη μέχρι και την ενάτη ώρα της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου

(μεσημέρι) υπήρξε σκοτάδι κι όχι ηλιακό φως (Ματθ. κζ'45).

«Μπήκε στη μέση της λοιπόν τὸ σκοτάδι καὶ τὸ ὀνόμασε ὁ Θεὸς νύχτα» (Γεν. α'5). Το προφητεύει κι αυτό ο προφήτης Ζαχαρίας λέγοντας: «Καὶ δὲν εἶναι ἡμέρα, οὔτε νύχτα καὶ κατὰ τὴν ἐσπέρα θὰ ὑπάρχει φῶς» (Ζαχ. ιδ'α).

ΚΕ. Ζητάς με ακρίβεια να μάθεις ποια ὥρα κρύφτηκε ο ἥλιος; Να, τι λέει ο προφήτης Αμώς: «Καὶ θὰ συμβεῖ κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, λέει ὁ Κύριος καὶ Θεός, νὰ βασιλέψει ὁ ἥλιος τὸ μεσημέρι καὶ θὰ σκοτισθεῖ ἐπάνω στὴ γῆ τὸ φῶς, ἐνῶ θὰ εἶναι μέρα» (Αμ. η'9). Ο Ματθαῖος επιβεβαιώνει: «Απὸ τὴν ἕκτη ὥρα (12 το μεσημέρι) ἐγινε σκοτάδι» (Ματθ. κζ'45) και επειδή το γεγονός αυτό συνέβη την περίοδο των αζύμων και κατά την εορτή του Πάσχα θα μας πει πάλι ο προφήτης: «Θὰ μεταβάλω τις ἐορτὲς σὲ πένθος καὶ θὰ εἶναι τὸ πένθος σας σὰν πένθος γιὰ τὴν ἀπώλει ἀγαπητοῦ προσώπου, καὶ γιὰ τοὺς δικούς του θὰ εἶναι σὰν ἡμέρα ὀδύνης» (Αμ. η'10). Και πράγματι θα μας πει ο Λουκάς: «Σὲ ἡμέρα ἀζύμων καὶ γιορτῆς οἱ μὲν γυναῖκες τους χτυποῦσαν τὰ στήθη τους κι ἔκλαιγαν, οἱ δὲ ἀπόστολοι κρύφτηκαν γεμάτοι ὀδύνη».

ΚΣΤ. Κάποιος θα πει, δώσε μου κι ἄλλο σημεῖο. Σημεῖο ὑπάρχει, ο Χριστὸς καταδικάστηκε και οδηγήθηκε στη σταύρωσή του με ἓνα χιτῶνα και ἓνα πανωφόρι, και ο Ιωάννης το επιβεβαιώνει με τα εξῆς λόγια: «Οἱ στρατιῶτες μοίρασαν τὸ πανωφόρι στα τέσσερα σκίζοντάς

το» (Ιωάν. ιθ' 23). Τον χιτώνα όμως δεν τον έσκισαν, γιατί αν τον έσκιζαν δεν θα χρησίμευε σε τίποτα, γι' αυτό έριξαν κλήρο. Μήπως κι αυτό έχει γραφτεί από πριν; Ναι, ό ψαλμωδός γράφει: «Μοιράστηκαν μεταξύ τους τὰ ρουῖχα μου καὶ γιὰ τὸν χιτῶνα μου ἔριξαν κλῆρο» (Ψαλμ. κα'19).

ΚΖ. Πάλι, όταν δικάστηκε από τον Πιλάτο, φόρεσε κόκκινα, καθώς εκεί τον έντυσαν με πορφυρή χλαμύδα (Ματ. κζ'28). Μήπως κι αυτό έχει προγραφεί; Ο Ησαΐας λέει: «Ποιός εἶναι αὐτός πὸν ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἐδώμ, με ἔρυθρὰ ρουῖχα ἀπὸ τῆ Βοσόρ; Γιατί εἶναι ἔρυθρὰ τὰ ρουῖχα σου καὶ τὰ ἐνδύματά σου σὰν νὰ βγῆκες ἀπὸ τὸ πατητήρι τῶν σταφυλιῶν» (Ἡσ. ξγ'1-2). Και η απόκριση είναι: «Ἄπλωσα τὰ χέρια μου ὅλη τὴν ἡμέρα πρὸς λαὸ πὸν δὲν ὑπακούει καὶ φέρνει ἀντίρρηση» (Ἡσ. ξε'2).

ΚΗ. Ἄπλωσε στον Σταυρό τα χέρια για να αγκαλιάσει τα πέρατα της οικουμένης. Αυτός ο Γολγοθάς είναι το κέντρο της γης. Είναι λόγος προφητικός «Ἐργάστηκες τὴ σωτηρία στή μέση τῆς γῆς» (Ψαλμ. ογ'12). Ἄπλωσε τα ανθρώπινα χέρια αὐτός που με τα πνευματικά του χέρια στερέωσε τον ουρανό και καρφώθηκαν με καρφιά. Η ανθρώπινη φύση του σηκώνει τα αμαρτήματα όλων των ανθρώπων και πεθαίνοντας αυτή να πεθάνει μεν η αμαρτία, εμείς όμως να αναστηθούμε με δικαιοσύνη, διότι όπως μας λέει ο Παύλος: «Ἐπειδὴ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἦλθε ὁ θάνατος» (Ρωμ. ε'17), δια μέσω ενός ανθρώπου ήρθε η ζωή, δια του Σωτήρα, ο οποίος

πέθανε με τη θέλησή του. Θυμήσου τα λόγια Του: «Ἔχω ἐξουσία νὰ θυσιάσω τὴ ζωὴ μου καὶ ἔχω ἐξουσία νὰ τὴν πάρω πίσω πάλι» (Ἰωαν. ι'18).

ΚΘ. Ναι, ο Χριστός υπέμεινε αυτά αφού ήλθε για τη σωτηρία όλων. Ο λαός όμως τι του προσέφερε; Λέει ο Χριστός: «Διψῶ». Αυτός, που έβγαλε νερό από την πέτρα και τους τάισε με τους καρπούς του αμπελιού, τι του προσφέρθηκε; «Καὶ ἔδωσαν γιὰ τροφή μου χολὴ καὶ ὅταν δίψασα, μὲ πότισαν μὲ ξύδι» (Ψαλμ. ξη' 22). Βλέπεις πόσο ξεκάθαρα είναι αυτά που προείπαν οι προφῆτες; Με πολύ πίκρα συνεχίζει ο Ησαΐας με θρηνητικό ύφος: «Ὁ ἀγαπημένος ἀπέκτησε ἀμπελώνα σὲ ζόφο, σὲ ζόφο εὐφορο.. καὶ περίμενα νὰ κάνει σταφύλια, δίψασα, γιὰ νὰ μοῦ δώσει κρασί καὶ αὐτὸς ἔκανε ἀγκάθια» (Ἡσ. ε'1-2).

Λ. Για τους ληστές, που σταυρώθηκαν μαζί του, έχει λεχθεί το «καὶ συγκαταριθμήθηκε μαζί μὲ τοὺς ἀνόμους» (Λουκ. κβ' 37 και Ἡσ. νγ' 12). Ένας ληστής σώθηκε, και αφού επιτίμησε τον άλλον ληστή, εἶπε: «Θυμήσου με, Κύριε» (Λουκ. κγ' 42). Ο δεύτερος ληστής παρέμεινε μέχρι τέλους άνομος, δεν ήθελε τη σωτηρία. Οι Ιουδαίοι, μας λέει ο Ματθαίος, περνούσαν από εκεί κουνώντας τα κεφάλια τους, εκπληρώνοντας το γραμμένο: «Μὲ εἶδαν καὶ κουνούσαν τὸ κεφάλι τους » (Ψαλμ. ρη'25).

ΛΑ. Ληστή, ποια δύναμη σε γέμισε με φως; Ποιος σε δίδαξε να προσκυνήσεις αυτόν που καταφρόνησαν και σταύρωσαν μαζί σου; Τι αιώνιο φως είναι αυτό που κάνει φωτεινούς τους σκοτισμένους! Η αίτηση είναι για το μέλλον, αλλά είναι παντοδύναμη η χάρη γι' αυτό: *Ἀληθινὰ σοῦ λέω, σήμερα θὰ εἶσαι μαζί μου στὸν Παράδεισο*» (Λουκ. κγ' 43).

Ἐβγαλε σκληρή απόφαση εναντίον του Αδάμ, όμως μας κάνει μεγάλη χάρη. Σε κείνον είχε πει: *«Τὴν ἡμέρα πού θὰ φᾶτε, θὰ πεθάνετε ὅπωςδὴποτε»* (Γεν. β' 17). Ο Αδάμ εξέπεσε εξαιτίας του καρπού του απαγορευμένου δένδρου-ξύλου, ενώ εμείς εξαιτίας του Σταυρού-ξύλου μπαίνουμε στον Παράδεισο. Ο Μωσῆς και οι άλλοι προφῆτες δεν μπήκαν ακόμα και παρόλ' αυτά μπαίνει ο παράνομος ληστής. Θαύμασε ο Παύλος και είπε: *«Ὅπου πολλαπλασιάστηκε ἡ ἁμαρτία, ἐκεῖ ξεχειλίσε ἡ χάρη»* (Ρωμ. ε' 20). *«Ἦλθα ἐγὼ πού ποιμαίνω ἀνάμεσα στὰ κρίνα, ἦλθα νὰ ποιμάνω μέσα στοὺς κήπους»* (Ἄσμ. στ' 2). Βρήκε πρόβατο που είχε χαθεί και το πήρε στον ώμο του (Λουκ. ιε' 5), γιατί ο απολωλὸς πίστεψε, *«πλανήθηκα σὰν τὸ πρόβατο πού χάθηκε»* (Ψαλμ. ριη' 176).

ΛΒ. Μίλησα πιο πριν στη νύφη μου γι' αυτόν τον κήπο στο Ἄσμα Ασμάτων και της είπα τα εξής: *«Μπήκα στὸν κήπο μου, ἀδελφή μου νύφη»* και *«ἦταν κήπος ἐκεῖ πού σταυρώθηκε»* (Ἰωάν. ιθ' 41). Και τι αποκομίζεις από εκεί; *«Τρύγησα τὴ σμύρνα μου»* (Ἄσμ. Ε' 1). Πίνοντας κρασί ανακατεμένο με σμύρνα και ξύδι, τα οποία, όταν τα

πήρε, είπε «Ἔχει τελειώσει» (Ἰωάν. ιθ'30). Και επειδή η σάρκα του, το καταπέτασμα ατιμάσθηκε, γι' αυτό το τυπικό το καταπέτασμα του ναού σκίστηκε, όπως έχει γραφεί, «κι ἀμέσως τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ σκίστηκε στὰ δύο, ἀπὸ ἐπάνω μέχρι κάτω» (Ματθ. κζ'51).

ΛΓ. Θέλεις να μάθεις ότι δεν άφησε τη ζωή σφαζόμενος με βία, ούτε παρέδωσε το πνεύμα του χωρίς την θέλησή Του; Μιλούσε στον πατέρα Του κι έλεγε: «Πατέρα, στὰ χέρια σου παραθέτω τὸ πνεῦμα μου» (Μάρκ. ιστ'9).

ΛΔ. Σχίστηκαν οι πέτρες, μας λέει ο Ματθαίος, προς χάριν της πνευματικής πέτρας, όπως διευκρινίζει ο Παύλος (Α'Κορ ι'4). Άνοιξαν τα μνήματα και οι νεκροί αναστήθηκαν (Ματ. κζ'52), «Ἐξαιτίας αὐτοῦ ποὺ εἶναι ἐλεύθερος μεταξὺ τῶν νεκρῶν» (Ψαλμ. πζ'52) και προσθέτει ο Ζαχαρίας: «Ἀνέσειρες τοὺς δεσμίους σου ἀπὸ τὸν λάκκο ποὺ δὲν εἶχε νερό». (Ζαχ. θ'11). Μην ντρέπεσαι, λοιπόν, αὐτόν που σταυρώθηκε, αλλά πάρε θάρρος, επαναλαμβάνοντας κι εσύ ο ίδιος: «Αὐτὸς σηκώνει τὶς ἁμαρτίες μας καὶ ὑποφέρει γιὰ ἐμᾶς» (Ἠσ. νγ'4), «μὲ τὴν πληγὴ του ἐμεῖς θεραπευτήκαμε» (Ἠσ. νγ'5). Γι' αυτό ο Παύλος διασαφηνίζει ότι «Ὁ Χριστὸς πέθανε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας σύμφωνα μὲ τὶς γραφές καὶ ὅτι ἐτάφη, ὅτι ἀναστήθηκε τὴν τρίτη ἡμέρα σύμφωνα μὲ τὶς γραφές» (Α'Κορ. ιε'3-4).

ΛΕ. Πού έχει ταφεί; Μήπως είναι από χέρια φτιαγμένος ο τάφος; Τι τοποθετήθηκε πάνω σ' αὐτόν ακριβώς, πείτε μας προφήτες!

«Παρατηρήστε τὴ στερεὰ πέτρα ποὺ λατομήσατε» (Ἡσ. να'1). Ο Λουκάς στο κγ'53 λέει: «ποὺ ἦταν λαξευμένο σὲ πέτρα» (Μάρκ ιε'46). Πρόκειται λοιπόν για λαξευτό μνήμα, και ο προφήτης συνεχίζει: «Θανάτωσα τὴ ζωὴ μου σὲ λάκκο καὶ ἔβαλαν λίθο ἐπάνω μου» (Θρην. γ'53), «Ἐγὼ ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος, ὁ ἐκλεκτός, ὁ τιμημένος» (Ἡσ. κη'16). Το ίδιο περιγράφει και ο Πέτρος (Α'Πέτρ. β, 6).

«Κεῖτομαι μέσα σὲ ἄλλον λίθον γιὰ λίγο χρόνο, ποὺ εἶναι λίθος ποὺ σκοντάφτουν» (Ἡσ. κη'16 και Α'Πέτρ. β'8).

Φυτεύθηκε το δέντρο της ζωῆς μέσα στη γη, για να απολαύσει την ευλογία η καταραμένη γη και για να ελευθερωθούν οι νεκροί.

ΛΣΤ'. Μετά από όλα αυτά είναι φαντασία ο Σταυρός; Διότι εάν είναι φαντασία, τότε θα είναι και η ανάσταση και η ανάληψη και η Δευτέρα Παρουσία. Όλα θα είναι ψεύτικα. Μα τότε θα σε ελέγξουν. Ο Ιούδας ο προδότης και τα τριάντα αργύρια, η σελήνη που βγαίνει τη νύχτα, η ημέρα και ο ήλιος που σκοτείνιασε.

ΛΖ'. Θα σταθεί απέναντί σου ο Καϊάφας, ο υπηρέτης που ράπισε το Χριστό, ο Ηρώδης και ο Πιλάτος λέγοντας: «Τι αρνεῖσαι αὐτόν που συκοφαντήθηκε;». Θα σε ελέγξουν οι ψευδομάρτυρες και οι στρατιώτες που του φόρεσαν το κόκκινο ένδυμα και έβαλαν στο κεφάλι

του το αγκάθινο στεφάνι, που τον σταύρωσαν στον Γολγοθά και έριξαν κλήρο για τον χιτώνα του. Θα σε ελέγξει ο Σίμωνας ο Κυρηναίος, που κράτησε τον Σταυρό ακολουθώντας τον Κύριο.

ΛΗ'.Θα σε κατηγορήσει από τα μεν ουράνια σώματα ο ήλιος και από τη γη το κρασί το ανάμικτο με σμύρνα, το καλάμι, ο ύσσωπος από τα βότανα, από τη θάλασσα το σφουγγάρι, από τα δέντρα το ξύλο του Σταυρού.

ΛΘ'.Οι γυναίκες, που παρευρίσκονταν εκεί, το πραιτώριο του Πιλάτου, το μνήμα που είναι εκεί κοντά, όπου τοποθετήθηκε το σώμα Του. Θα σε κατηγορήσουν ο Πέτρος και ο Ιωάννης, που έτρεξαν στο μνήμα, ο Θωμάς που έβαλε το χέρι στην πλευρά Του και τά δάκτυλά του στα σημάδια των καρφιών, και όλοι οι άλλοι.

Μ'. Αυτό είναι το σωτήριο τρόπαιο του Ιησού, ο Σταυρός Του. Αυτό το σημείο του Σταυρού πρόκειται πάλι να φανεί από τον ουρανό μαζί με τον ίδιο τον Κύριο, διότι θα προπορεύεται το τρόπαιο του Βασιλιά, για να το βλέπουν οι Ιουδαίοι που μετανόησαν. Να δουν Αυτόν που κέντησαν (τρύπησαν τήν πλευρά Του) (Άποκ. α' 7 & Ίωάν. ιθ' 37) και να γνωρίσουν Αυτόν

που αποδοκίμασαν και να θρηνήσουν κλαίγοντας όλοι μαζί (Ζαχ. ιβ'12).

Εσύ, Χριστέ, χαροποίησες με το Σταυρό Σου τα περατα του κόσμου ,γιατί αφού φανερώθηκες εκ των νεκρών, Ανάσταση δώρισες σ' αυτούς πού ηταν στον 'Αδη και φώτισες με το φώς της θεογνωσίας τις καρδιές των αθρώπων.

Γί'αυτό ο Σταυρός είναι στήριγμα καύχηση, ελπίδα, παρηγοριά, είναι η δόξα του Χριστού, της Εκκλησίας, της ορθοδόξου Θεολογίας και όλων μας. Γί'αυτό κι' εμείς θα καυχηθούμε με αγαλλίαση για τον Σταυρό Σου και θα προσκυνούμε τον Πατέρα που έστειλε τον Υιό Του για τη σωτηρία μας, μαζί με το Άγιο Πνεύμα, στους ατελείωτους αιώνες. Αμήν.

ΒΕΠΕΣ-Αποστολικής Διακονίας, τόμ. 39, σ.σ. 152-170.

Γ.Μαυρομάτη -Η παραδοθείσα πίστις-ορθόδοξη πορεία, 1985.